

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 711/2021-36

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Straku a sudcov Roberta Šorla a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], zastúpenej Marián Galbavý, advokátska kancelária s. r. o., Kapitulská 6, Trnava, proti postupu Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 14P/45/2014 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 14P/45/2014 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.
2. Okresnému súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 14P/45/2014 **p r i k a z u j e** konať bez zbytočných prietáhov.
3. Sťažovateľke **p r i z n á v a** finančné zadosťučinenie **3 500 eur**, ktoré **j e** Okresný súd Trnava **p o v i n n ý** vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.
4. Okresný súd Trnava **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľke trovy konania **450,90 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 7. decembra 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivý súdny

proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 14P/45/2014 (ďalej aj „napadnuté konanie“). Sťažovateľka žiada o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 7 000 eur a náhrady trov konania.

II.

Skutkové východiská

2. Napadnuté konanie vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa – dcéru sťažovateľky [REDAKOVANÉ] (ďalej len „maloletá“), začalo na okresnom súde 17. februára 2014 doručením návrhu sťažovateľky. Po prenesení miestnej príslušnosti na Okresný súd Spišská Nová Ves bola vec na základe rozhodnutia odvolacieho súdu definitívne prikázaná na rozhodnutie okresnému súdu, ktorému bol spis postúpený v júni 2014. Už 15. mája 2014 sťažovateľka doručila návrh na vydanie predbežného opatrenia, ktorému okresný súd vyhovel, odvolací súd však predbežné opatrenie zrušil na základe odvolania odporcu. Prvé pojednávanie vo veci sa uskutočnilo 25. marca 2015. Uznesením okresného súdu z 18. augusta 2017 bola do konania pribratá znalkyňa, ktorá v znaleckom posudku (predloženom súdu 21. novembra 2017) neodporučila zmenu výchovného prostredia maloletej. Sťažovateľka v septembri 2018 navrhla vykonať dôkaz výsluchom maloletej, ktorému okresný súd vyhovel a maloletú vypočul na pojednávaní, ktoré odročil na neurčito pre účel nariadenia ďalšieho znaleckého dokazovania. V októbri 2018 sťažovateľka doručila návrh na neodkladné opatrenie, ktoré okresný súd nariadil, odvolací súd ho však na základe odvolania odporcu zrušil. V auguste 2019 okresný súd nariadil ďalšie znalecké dokazovanie. Ustanovený znalec predložil znalecký posudok v decembri 2019 a v januári 2020 predložil doplnenie znaleckého posudku. V novembri 2020 súd na pojednávaní vypočul znalca a maloletú. Na pojednávaní 4. marca 2022 okresný súd rozhodol meritórnym rozsudkom.

III.

Argumentácia sťažovateľky

3. Predmetom konania je úprava pomerov k maloletému dieťaťu, konkrétne zmena úpravy styku, zverenia do výchovy a úprava vyživovacej povinnosti, teda nároky, ktoré majú priamy vplyv na kvalitu životnej úrovne maloletej aj účastníkov konania. Z uvedeného je zrejmé, že ide o bežnú agendu v rámci rozhodovacej činnosti okresných súdov, pričom zložitosti veci nenasvedčuje ani charakter dosiaľ vykonaných procesných úkonov.

4. Sťažovateľka žiadnym úkonom neprispela k prieťahom alebo k spomaleniu postupu okresného súdu. Na návrh sťažovateľky, resp. jej právneho zástupcu došlo k odročeniu pojednávania len raz za sedem rokov, aj to z objektívnych príčin. Sťažovateľka bola v konaní aktívna, z vlastnej iniciatívy predkladala dôkazy o svojich príjmoch, v stanovených lehotách reagovala na výzvy súdu a navrhovala dôkazy, teda vždy poskytovala súdu plnú súčinnosť.

5. Vo veci je zrejmá pasivita a nečinnosť okresného súdu, ktorý do dnešného dňa vo veci meritórne nerozhodol napriek viacerým urgenciám a trom sťažnostiam adresovaným predsedovi súdu. Zásadnú nečinnosť okresného súdu možno badať bezprostredne po podaní návrhu na nariadenie predbežného opatrenia 15. mája 2014, o ktorom okresný súd rozhodol až po piatich mesiacoch od podania návrhu. Prvé pojednávanie sa konalo až 25. marca 2015, čomu predchádzala urgencia podaná sťažovateľkou. Dňa 20. septembra 2018 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené

na neurčito pre účely nariadenia znaleckého dokazovania. K vydaniu uznesenia o ustanovení znalca však došlo až po 11 mesiacoch od konania pojednávania. Napriek skutočnosti, že vo veci súd vykonal iné úkony, ktoré sa týkali neodkladných opatrení, nie je možné akceptovať pasivitu súdu vo vzťahu k neustanoveniu znalca. Na ťarchu okresného súdu možno pričítať aj skutočnosť, že za sedem rokov prebiehajúceho konania sa vo veci samej konalo len osem pojednávanií, čo možno vyhodnotiť ako neefektívne a nesústreďené konanie súdu prvej inštancie.

6. Skutočnosť, že konanie vo veci starostlivosti o maloletú nie je ani po siedmich rokoch od podania návrhu právoplatne skončené, resp. vo veci nie je meritórne rozhodnuté, predstavuje zásadný zásah do súkromného života maloletej a rovnako aj sťažovateľky. Výšku požadovaného finančného zadosťučinenia sťažovateľka odôvodňuje tým, že ide „o *flagrantné odmietanie spravodlivosti súdom*“, matka a maloletá žijú v neistote, keďže styk maloletej a výška výživného sú upravené len dočasne neodkladným opatrením.

IV.

Vyjadrenie okresného súdu, replika sťažovateľky

IV.1. Vyjadrenie okresného súdu:

7. Podľa okresného súdu z prehľadu úkonov súdu je zrejmé, že súd vo veci konal v rámci svojich možností, relatívne dlhá doba konania je spôsobená množstvom vybavovaných vecí v senáte zákonnej sudkyne, opakovanými práceneschopnosťami zákonnej sudkyne, resp. situáciou spôsobenou ochorením COVID-19. Okresný súd tiež poukázal na kumuláciu návrhov zo strany rodičov, ich opakované návrhy na nariadenie neodkladných opatrení, voči ktorým bolo vždy podané odvolanie, na potrebu vypracovať dva znalecké posudky a opakovane vypočúť maloletú, na žiadosti rodičov (najmä otca) o odročenie pojednávania. Dôvodom predĺženia konania bolo tiež neskoré predloženie dôkazov zo strany právneho zástupcu matky, ktorý napriek tomu, že matka žiadala o zvýšenie výživného návrhom zo 7. októbra 2015, súdu oznámil nové skutočnosti o majetkových pomeroch otca až 8. marca 2021, čo viedlo k nariadeniu ďalších pojednávanií, keďže otec začal tvrdenia matky o jeho majetku rozporovať. Dĺžka konania je teda spôsobená objektívnym stavom, resp. okolnosťami tkvejúcimi aj na strane účastníkov (vrátane sťažovateľky), čo nie je možné pripísať na vrub konajúcemu súdu.

8. Okresný súd preto považuje sťažnosť za nedôvodnú, resp. iba čiastočne dôvodnú (s ohľadom na dĺžku trvania sporu, a určité obdobia nedostatočnej činnosti súdu). Navrhuje, aby ústavný súd vyhovel sťažnosti, len čo sa týka príkazu tunajšiemu súdu konať. Okresný súd nesúhlasí s priznaním finančného zadosťučinenia 7 000 eur, keďže vzhľadom na okolnosti prípadu nie je na to žiaden relevantný dôvod.

IV.2. Replika sťažovateľky:

9. Sťažovateľka vo svojej replike nesúhlasila so skutočnosťami uvádzanými vo vyjadrení okresného súdu. Zastáva názor, že kumulácia návrhov a rovnako aj opakované podávanie návrhov na nariadenie neodkladných opatrení nie sú dôvody zohľadniteľné pri dĺžke napadnutého konania. Je bežnou praxou, že v tomto type konaní rodičia vznášajú vzájomné protinavrhy, v priebehu konania svoje návrhy modifikujú, pričom tieto návrhy sa riešia v rámci jedného konania. K návrhom na neodkladné opatrenie sťažovateľka uviedla, že dva návrhy boli podané v roku 2014,

d'alší v roku 2017 (zo strany otca, pozn.) a posledný v roku 2018. Podanie štyroch neodkladných opatrení za tak dlhé obdobie považuje za absolútne primerané a dôvodné. Návrhmi na neodkladné opatrenie sťažovateľka len promptne reagovala na vzniknutý stav, ktorý vyžadoval okamžitý zásah súdu, teda išlo vždy o dôvodné návrhy. Keďže súd v konaní vo veci samej nevykonával úkony smerujúce k skorému ukončeniu veci, resp. tieto vykonával neefektívne, sťažovateľke neostávalo nič iné, ako sa domáhať akejkoľvek úpravy styku a výživného len formou neodkladných opatrení. Okresný súd mohol aj napriek rozhodovaniu o podaných odvolaniach vykonávať úkony vo veci samej. V súvislosti so znaleckým dokazovaním uviedla, že znalec bol do konania pribratý až v roku 2017, t. j. po vyše troch rokoch od podania návrhu. Dňa 20. novembra 2017 znalkyňa PhDr. Halašová vypracovala znalecký posudok. Následne, po roku od konania pojednávania, 20. septembra 2018 súd odročil pojednávanie na neurčito pre účely ďalšieho znaleckého dokazovania. Aj keby existovala potreba vypracovať ďalší znalecký posudok vo veci, bolo v záujme maloletej, aby súd postupoval urýchlene. Súd počas doby skoro jedného roka znalca do konania neprizval ani nevykonal žiadne relevantné úkony. K nariadeniu znaleckého dokazovania došlo až na základe sťažnosti podanej sťažovateľkou. K potrebe opätovného vypočutia maloletej zdôraznila, že táto bola daná plynutím času. Maloletá bola prvýkrát vypočutá v roku 2017 „na ÚPSVaR v Trnave“, t. j. tri roky po podaní návrhu a následne až v novembri 2020 na pojednávaní, čo sťažovateľka hodnotí ako neefektívny postup súdu. K odročovaniu nariadených pojednávanií uviedla, že jej právny zástupca požiadal o odročenie len raz, aj to z dôvodu kolízie s hlavným pojednávaním vo veci obzvlášť závažného zločinu, kedy do úvahy neprichádzalo zastúpenie advokátskym koncipientom. Vzhľadom na osem rokov trvajúce konanie sťažovateľka nesúhlasila so zastúpením advokátskym koncipientom. Na druhej strane poukázala na dôvody žiadostí otca o odročenie pojednávanií (práceneschopnosť, dovolenka právneho zástupcu) a uviedla, že súd by mal dôsledne skúmať dôvody žiadostí o odročenie pojednávanií, najmä v prípade osem rokov trvajúceho konania. K neskorému predloženiu dôkazov jej právnym zástupcom uviedla, že súd je v mimosporovom konaní povinný zisťovať skutočný stav veci, nielen účastníkmi tvrdený stav veci. Poukázala na vyšetrovací princíp a princíp oficiality vyjadrený v čl. 6 Civilnom mimosporovom poriadku, ktorých znakom je obmedzenie procesnej diligencie účastníkov konania vo vzťahu k dokazovaniu a presunutie dôkaznej iniciatívy na súd. Súd mohol z vlastnej iniciatívy vykonať dokazovanie (dopyty na príslušné orgány) pre účely zistenia informácií o majetkových pomeroch otca. K práceneschopnosti zákonnej sudkyne uviedla, že súd prvej inštancie má k dispozícii opatrenia, prijatím ktorých vie eliminovať riziko prietahov v konaní bez ohľadu na práceneschopnosť sudcu. Súd musí zabezpečiť adekvátnu náhradu tak, aby bola zabezpečená plynulosť konania. Ani pracovná vyťaženosť sudcu nemôže ísť na ťarchu účastníkov konania a nemôže zakladať dôvod na ospravedlnenie osem rokov trvajúceho konania. Vzhľadom na uvedené sťažovateľka zotrváva na dôvodoch ústavnej sťažnosti a žiada, aby ústavný súd rozhodol v zmysle jej petitu.

V.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

10. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti

v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010).

11. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (i práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote) je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04, IV. ÚS 365/04).

12. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou EŠLP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02).

13. EŠLP pri poskytovaní ochrany práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorého obsahové komponenty sú v zásade identické s obsahom základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, uplatňuje kritérium významu veci z pohľadu sťažovateľa a v tejto súvislosti diferencuje posudzovanie primeranosti plynulosti konania do troch skupín; ide o konania vyžadujúce primeranú rýchlosť, osobitnú rýchlosť alebo výnimočnú rýchlosť (m. m. III. ÚS 254/2015, III. ÚS 181/2011).

14. Ak ide o konania týkajúce sa rodičovských práv, EŠLP požaduje od vnútroštátnych súdnych orgánov výnimočnú rýchlosť konania (m. m. I. ÚS 304/2011). Aj ústavný súd pri posudzovaní napadnutého konania vychádzal z kritéria výnimočnej rýchlosti požadovanej v prípadoch konaní o rodičovských právach, medzi ktoré nepochybne patrí aj konanie vo veciach úpravy styku, zverenia do výchovy a výživného.

15. Pokiaľ ide o právnu a faktickú zložitosť veci, predmetom napadnutého konania bol pôvodne návrh sťažovateľky na úpravu styku a zvýšenie výživného na maloletú. Napadnuté konanie tvorí bežnú a štandardnú agendu rozhodovania všeobecných súdov, teda nie je po právnej stránke zložitá. Prejednávaná vec sa však vyznačuje určitým stupňom skutkovej zložitosti z dôvodu kumulácie viacerých návrhov (okresný súd uznesením z 23. februára 2017 spojil na spoločné konanie návrh sťažovateľky a návrh otca na zmenu zverenia do výchovy) a potreby nariadenia znaleckého dokazovania ku vhodnosti zmeny výchovného prostredia maloletej (v konaní boli vypracované 2 znalecké posudky). Ustanovený znalec v priebehu konania zomrel, čo vyvolalo na strane súdu povinnosť zisťovať okruh dedičov a stav dedičského konania (pre účely vyplatenia znalečného).

16. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľky v napadnutom konaní, ústavný súd zistil, že sťažovateľka v priebehu konania viackrát využila procesné dispozičné oprávnenia, ktoré na strane okresného súdu vyvolali povinnosť reagovať predpísaným spôsobom. Išlo o návrhy sťažovateľky na nariadenie predbežného, resp. neodkladného opatrenia, ktorým okresný súd vyhovel a ktoré následne krajský súd na základe odvolania odporcu zrušil,

pričom opakovane konštatoval, že návrh matky nie je dôvodný, keďže nebola osvedčená potreba okamžitej úpravy styku formou neodkladného opatrenia.

17. Podľa právneho názoru ústavného súdu využitie možností daných sťažovateľovi procesnými predpismi na uplatňovanie a presadzovanie jeho práv v súdnom konaní môže síce spôsobiť predĺženie priebehu konania, nemožno ho však kvalifikovať ako postup, ktorého dôsledkom sú zbytočné prietahy (m. m. I. ÚS 31/01). Zároveň dĺžku konania, ktorá je dôsledkom úkonov jeho účastníkov alebo ich nečinnosti, nemožno považovať za dôvod na vyslovenie zbytočných prietahov v prípade, keď súd o procesných návrhoch sťažovateľa konal a rozhodoval bez zbytočných prietahov (napr. II. ÚS 41/00).

18. Uvedené skutočnosti nepochybne mali dopad na celkovú dĺžku trvania konania.

19. Napokon ústavný súd hodnotil postup okresného súdu z hľadiska existencie zbytočných prietahov, pričom uvádza, že celková dĺžka napadnutého konania v trvaní viac ako 8 rokov je sama osebe neprimeraná.

20. Ústavný súd zistil v postupe okresného súdu jeho nečinnosť, ale aj neefektívnu a nesústredenú činnosť, ktoré tiež môžu zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov (napr. IV. ÚS 22/02, III. ÚS 103/09).

21. Okresný súd bol v predmetnej veci opakovane krátkodobo nečinný v období od 7. októbra 2015, keď sa uskutočnilo pojednávanie, do konania ďalšieho pojednávania 30. marca 2016 (takmer 6 mesiacov), v období od vrátenia spisu odvolacím súdom 8. februára 2018 do 12. júla 2018 (5 mesiacov) a v období od vrátenia spisu odvolacím súdom 26. februára 2019 do ustanovenia znalca v konaní 22. augusta 2019 (takmer 6 mesiacov). Okresný súd nepostupoval razantne ani pri nariadení znaleckého dokazovania, keď 30. marca 2016 odročil pojednávanie pre účely prípadného nariadenia znaleckého dokazovania, pričom znalkyňu ustanovil až 18. augusta 2017, teda až po vyše 16 mesiacoch.

22. O nesústredenom postupe okresného súdu svedčí vrátenie spisu krajským súdom v septembri 2014 z dôvodu jeho predčasného predloženia s tým, že okresný súd má rozhodnúť o zostávajúcej časti návrhu sťažovateľky na predbežné opatrenie (na určenie výživného), o ktorom nerozhodol.

23. Vo vzťahu k obrane predsedu okresného súdu, ktorý poukázal na množstvo vybavovaných vecí v senáte zákonnej sudkyne a jej opakovanú práceneschopnosť, ústavný súd odkazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej v súlade s medzinárodným štandardom uplatňovania dohovoru platí, že personálne problémy justičného systému nezavazujú štát zodpovednosti za zbytočné prietahy v súdnom konaní (III. ÚS 17/02). Personálne komplikácie nemajú povahu okolnosti, ktorá by vylučovala alebo znižovala zodpovednosť súdu za rozhodnutie vo veci osoby, ktorá sa naň obrátila.

24. K tvrdeniu okresného súdu, podľa ktorého predĺženie konania bolo spôsobené aj žiadosťami účastníkov o odročenie pojednávania, ústavný súd uvádza, že k odročeniu pojednávania na žiadosť účastníka (sťažovateľky, pozn.) došlo prvýkrát v októbri 2020, teda v čase, keď už predmetná vec bola reštančnou, dôvody žiadosti o odročenie možno považovať za dôležité (kolízia s iným pojednávaním, práceneschopnosť, pobyt v zahraničí), pričom je pochopiteľné, že po takej dlhej dobe vedenia konania účastníci nesúhlasili so substitučným zastúpením. K námietke neskorého predloženia dôkazov zo strany sťažovateľky ústavný súd konštatuje,

že sťažovateľka ním aktuálne reagovala na obranu a tvrdenia odporcu, pričom až do roku 2018 sa okresný súd v zásade zaoberal len návrhmi účastníkov na zmenu styku a na zmenu zverenia do výchovy.

25. Vychádzajúc z uvedených zistení ústavný súd dospel k záveru, že v napadnutom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, ktoré boli spôsobené nielen skutkovou zložitost'ou veci či v dôsledku správania sťažovateľky, ale najmä nečinnost'ou, ale aj neefektívnou a nesústredenou činnost'ou okresného súdu. Ústavný súd preto vyslovil porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v napadnutom konaní (bod 1 výroku tohto nálezu).

26. Vo vzťahu k námietke sťažovateľky o porušení jej práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd uvádza, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru. Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (obdobne napr. II. ÚS 71/97, IV. ÚS 195/07, III. ÚS 24/2010).

27. V systematike ústavy sú primeraná celková dĺžka, rýchlosť, plynulosť a efektívnosť súdneho konania obsahom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, a nie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov nespadá pod ochranu čl. 46 ods. 1 ústavy, pokiaľ namietané porušenie tohto základného práva nedosahuje takú intenzitu, že s ohľadom aj na ďalšie konkrétne okolnosti daného prípadu by bolo možné uvažovať o odmietnutí spravodlivosti (napr. IV. ÚS 242/07). Ústavný súd, vychádzajúc z obsahu sťažnosti, z jej príloh, ako aj z obsahu súvisiaceho spisu okresného súdu konštatuje, že v danom prípade nedostatky v postupe okresného súdu v napadnutom konaní, v ktorom okresný súd 4. marca 2022 meritórne rozhodol, nedosahujú takú intenzitu, že by bolo možné uvažovať o odmietnutí spravodlivosti, a teda aj o vyslovení porušenia práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd preto ústavnej sťažnosti v tejto jej časti nevyhovel (bod 5 výroku tohto nálezu).

28. Keďže napadnuté konanie dosiaľ nie je právoplatne skončené, a hoci sa vec nachádza v štádiu odvolacieho konania, po jeho skončení sa budú aktivovať povinnosti okresného súdu súvisiace s administráciou doručovania rozhodnutia odvolacieho súdu, ústavný súd podľa čl. 127 ods. 2 ústavy okresnému súdu prikázal, aby v napadnutom konaní konal bez zbytočných priet'ahov (bod 2 výroku tohto nálezu).

29. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti žiada o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 7 000 eur, ktorého výšku odôvodňuje dlhodobým stavom neistoty a flagrantným odmietaním spravodlivosti.

30. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04).

31. S poukazom na doterajšiu dĺžku napadnutého konania, na jeho skutkovú zložitost', na čiastočný podiel sťažovateľky na vzniknutých priet'ahoch a na konštatovanú nečinnosť okresného súdu

v zistenom období, ako aj jeho neefektívnu a nesústredenú činnosť, ústavný súd považoval priznanie sumy 3 500 eur pre sťažovateľku za primerané finančné zadostučinenie podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) (bod 3 výroku nálezu). Ústavný súd nevyhovел časti sťažnosti, v ktorej sťažovateľka žiadala priznať finančné zadostučinenie nad ústavným súdom priznanú sumu (bod 5 výroku nálezu).

VI. Trovy konania

32. Ústavný súd priznal sťažovateľke (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 450,90 eur (bod 4 výroku nálezu) vrátane dane z pridanej hodnoty, keďže právny zástupca sťažovateľky je platcom tejto dane. Pokiaľ ide o priznanú výšku nároku, bol viazaný návrhom sťažovateľky.

33. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľky ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov [§ 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 13a ods. 1 písm. a) a c), § 16 ods. 3 vyhlášky]. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2021 je 181,17 eur a hodnota režijného paušálu je 10,87 eur. Sťažovateľke vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2021 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti ústavnému súdu) a za jeden úkon právnej služby uskutočnený v roku 2022 (stanovisko k vyjadreniu okresného súdu). Ústavný súd jej priznal nárok na náhradu trov len za dva úkony, keďže náhradu za tretí úkon (stanovisko k vyjadreniu okresného súdu) si sťažovateľka neuplatnila.

34. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového poriadku) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. júla 2022

Peter Straka
predseda senátu